

מצות עם צירוף שמנה חוטין שבציצית וחמשה קשרין שבו. ועוד אומר לי לבי, שיש בו רמז וזכרון, שגופו של אדם ונפשו הכל להשם ברוך הוא, כי הלבן רמז לגוף שהוא מן הארץ שנבראת מן השלג שהוא לבן, כדאשכחן בפרק רבי אליעזר (פ"ג) הארץ מהיכן נבראת? משלג שתחת כסא הבוד, וחוטין רמז אל הגוף, כענין אמרם כי תחילת בריאות הגוף הוא כעין חוטין, וכמו שאמרו זכרונם לברכה פרק המפלת (נדזה כה, ב) אמר רב עמרם תנא שני ירכותיו כשני חוטין של זהורית, שני זרעותיו כשני חוטין של זהורית, והתכלת אשר עינו כעין הרקיע ירמז לנפש שהוא מן העליונים, ולזה רמזו באמרם (מנחות מו ב) מה נשנה תכלת מכל מני צבעוניין? מפני שהתכלת דומה לים, והים דומה לרקע, והרקע דומה לכיסא הבוד, שנאמר (שמות כד י) ויראו את אלהי ישראל וגוי ואומר (חזקאל א כו) כمرאה אבן ספיר דמות כסא. ותחת כסא הבוד מקום שנפשות הצדיקים גנוות שם, ומפני כן אמרו (מנחות לט א) שכורcin חוט התכלת על הלבן, שהנפש היא העליונה והגוף תחתון. ואמרו שעושין ממנו שבע כריות או שלש עשרה לרמז הרקיעים והאווירים שביניהם, וכמו שאמרו (שם) תנא הפוחת לא יפתח משבע, נגד שבעה רקיעים, ולא יוסיף על שלש עשרה נגד שבעה רקיעים וששה אווירים שביניהם.

2) Sefer hachinuch Mitzvah 386:4

X ספר החינוך שפ"ז ▾ AA

וצבע התכלת זהה שנצטוינו בו דומה לעין הרקיע בטהרו, והוא נעשה בדם דג אחד שנקרא חלוון, שעינו דומה לעין הים (מנחות מד א), ובים המלח הוא מצוי, וצובען בו פטיל של צמר. וזה ימים רבים לישראל, לא שמענו מי שזכה לתכלת בטליתו. וצריך לצבעה

3) Gemarah Menachos 42b

אמר ליה אבוי לרבי שמואל בר רב יהודה הא תכילתא היכי צבעיתו לה אמר ליה מיתינן דם חלוון וסמןין ורמין להו בירוה [ומרתהחין ליה] ושקלינה פורתא בביутא וטעמינו להו באודרא ושדינן ליה לההוא ביעתא וקלינה ליה לאודרא

§ Abaye said to Rav Shmuel bar Rav Yehuda: How do you dye this sky-blue wool to be used for ritual fringes? Rav Shmuel bar Rav Yehuda said to Abaye: We bring blood of a *hilazon* and various herbs and put them in a pot and boil them. And then we take a bit of the resulting dye in an egg shell and test it by using it to dye a wad of wool to see if it has attained the desired hue. And then we throw away that egg shell and its contents and burn the wad of wool.

4) Midrash Tanchuma Shelach 29

[וועשו להם]. תעשה ולא מן העשו, שלא יצא נימין מן הטלית ויעשה מהן, אלא מצוה להביא לבן ותכלת וייעשה, אםתי כשהיה תכלת, ועכשוו אין לנו אלא לבן, שהתכלת נגנה. על כנפי (במדבר טו

5) Raavad on Rambam hilchos tzitzit

השגות הראב"ד

ולוקח חוט אחד מן הלבן וכו' עד באربع עכבות הכנפות. כתב הראב"ד ז"ל וזה הסדר אין לו שרש ולא ענף ולמה יותר בתכלת מבלבן שהוא מין כנף וממנו מתחילה וכו' מסיים ובכרכיותו הוא כמעט אין זה כי אם שגין גדול, והגאון רב נתרוונאי ז"ל סידר אותו יפה סידור נאה מאד על דרך שאמרה ההלכה. וכמה שיעור חוליא כדין שיכרוך וישנה וישלש אתכלת קאי. ותנא דתנא הפוחת לא יפחota משבעה על הכריכות קאי שהן שלוש מן התכלת וארבע מן הלבן מפני שמתהיל בלבן ומסיים בלבן. קשור תחלה סמוך לכנף קשור העליון ואחר כן ובחוט של תכלת והוא שנקרה קשור העליון ואחר כן כורך שני חוטין אחד של לבן ואחד של תכלת עד שיש כרכות והשביעית לבן לבדו והוא שבע שאמרנו והן חוליא אחת ואלו הכריכות כולן על ששה החוטין המשלשלים והמשולשלים בכנף ובענין זה עשו ה' קשרים ובין כל קשור וקשר חוליא של שבע כרכות כאשר אמרנו, ונהאו לעשות חוליא אחת בשני קשרים סמוך לכנף ושתי חוליות בסוף הגדייל עם שלשה קשרים ובאמצע כורך בלי דקוק בין מכונס בין מפוזר בתכלת ולבן עכ"ל:

6)